

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. احکام؛ خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها
۲. احکام؛ مسائل مستحدثه (نویدها)

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: عرفان

تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲

حکم الککل طَبَّی و الککل موجود در برخی داروهای خوراکی و موادّ بهداشتی و آرایشی نظیر عطر و خمیر دندان چیست؟ آیا مانند حکم شراب و نوشیدنی‌های الکلی است که حرام و نجس هستند؟ گفته می‌شود که در بسیاری از موادّ غذایی نظیر نان و برخی میوه‌ها هم مقداری الککل وجود دارد!

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۸

چیزی که حرام است «خمر» است و خمر «الککل» نیست، بل خوردنی یا نوشیدنی‌ای دارای الککل است که کم یا زیاد آن مست‌کننده است؛ به دلیل سخن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که فرمود: «كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَمَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَفَلْيُلْهُ حَرَامٌ»^۱؛ «هر چیز مست‌کننده‌ای خمر است و چیزی که زیادش مست می‌کند، کمش نیز حرام است». بنابراین، الککل خالص خمر محسوب نمی‌شود؛ چراکه قابل خوردن یا نوشیدن نیست تا مست‌کننده باشد و از این رو، نجس محسوب نمی‌شود. چیزهایی که دارای الککل هستند نیز تنها در صورتی خمر محسوب می‌شوند که قابل خوردن یا نوشیدن باشند. بنابراین، چیزهایی مانند عطر و خمیر دندان که خوردنی یا نوشیدنی نیستند، خمر محسوب نمی‌شوند و تبعاً نجس نیستند. نان و برخی میوه‌های دارای الککل نیز با اینکه خوردنی هستند، خمر محسوب نمی‌شوند؛ چراکه الککل موجود در آن‌ها ناچیز است و خوردن مقداری از آن‌ها که موجب مستی می‌شود، غیر ممکن است. به عبارت دیگر، نان یا میوه‌ای که مست‌کننده است، قابل خوردن نیست و نان یا میوه‌ای که قابل خوردن است، مست‌کننده نیست و از این رو، نان و میوه، پاک و حلال محسوب می‌شوند. داروهای دارای الککل نیز تنها در صورتی نجس و حرام هستند که خوردن یا نوشیدن مقدار مست‌کننده‌ی آن‌ها ممکن باشد؛ به این معنا که پیش از مستی، موجب مسمومیت و مرگ نشود؛

۱. بنگرید به: حدیث علی بن حجر عن إسماعیل بن جعفر، ص ۴۹۳؛ الجامع لابن وهب، ص ۴۰؛ مسند أبي داود الطيالسي، ج ۳، ص ۴۲۷؛ مصنف عبد الرزاق، ج ۹، ص ۲۲۱؛ جزء آدم بن أبي إياس، ص ۸؛ الطبقات الكبرى لابن سعد، ج ۱، ص ۳۰۹؛ مصنف ابن أبي شيبة، ج ۵، ص ۶۸؛ مسند خليفة بن خياط، ص ۳۳؛ الأشربة لأحمد بن حنبل، ص ۴۴؛ الورع للمروزي، ص ۱۶۹ و ۱۷۲؛ صحیح مسلم، ج ۶، ص ۱۰۰؛ سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۱۱۲۴؛ جزء حنبل بن إسحاق، ص ۶۶؛ سنن أبي داود، ج ۳، ص ۳۲۷؛ سنن الترمذي، ج ۴، ص ۲۹۰ و ۲۹۲؛ ذم المسكر لابن أبي الدنيا، ص ۵۶؛ مسند البزار، ج ۱۲، ص ۵۸؛ سنن النسائي، ج ۸، ص ۲۹۶.

زیرا چیزی که خوردن یا نوشیدن آن، پیش از مستی موجب مسمومیت و مرگ می شود، «مست کننده» نامیده نمی شود، بلکه «سم» و «کشنده» نامیده می شود و حرمت خوردن و نوشیدن آن، به دلیل حرمت خودکشی است، نه حرمت خوردن و نوشیدن خمر! به عبارت دیگر، چیزی که خوردن یا نوشیدن آن، پیش از مستی موجب مسمومیت و مرگ می شود، هرگز نمی تواند «مست کننده» باشد؛ چراکه مسمومیت و مرگ، مانع از مست شدن با آن خواهد شد و با این وصف، خوردن و نوشیدن آن به مقداری که موجب مسمومیت و مرگ نمی شود، اشکالی ندارد و این فتوای علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی است؛ چنانکه یکی از یارانش ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْكُحُولِ يَكُونُ فِي الْأَدْوِيَةِ، وَهُوَ قَلِيلٌ، فَقَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ، قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَقُولُونَ أَنَّ فِي الْخُبْزِ كُحُولًا وَفِي بَعْضِ الْفَوَاكِهِ! فَقَالَ: لَيْسَ حَيْثُ تَذْهَبُ، مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ قَبْلَ أَنْ يَفْتُلَ قَلِيلُهُ حَرَامٌ، وَمَا قَتَلَ كَثِيرُهُ قَبْلَ أَنْ يُسَكِرَ فَكَثِيرُهُ حَرَامٌ، وَلَا بَأْسُ بِقَلِيلِهِ»؛ «از منصور درباره‌ی الکلی پرسیدم که در داروها هست و مقدارش کم است، پس فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: چیزی که زیادش مست می کند، کمش نیز حرام است، گفتم: آن‌ها می گویند که در نان و برخی میوه‌ها نیز الکلی وجود دارد! پس فرمود: آن طور که پنداشته‌ای نیست؛ چیزی که زیادش مست می کند پیش از آنکه بکشد، کمش نیز حرام است و چیزی که زیادش می کشد پیش از آنکه مست کند، زیادش حرام است و کمش اشکالی ندارد».

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی
بخش پاسخگویی به سؤالات

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

صفحه توییتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک سایت

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.